

ACC. NR. M. 7433:1-8.

Landskap: Småland
Härad: Kinnared
Socken: Jät
Uppteckningsår: 1941
Upptecknat av: Jenny Danielson
Adress: Knutsagård, Jät
Berättat av: Densamma
Född år 1880 i: Kalsovik.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Ödesbestämmelse konsten till huse-
gårdar. p. 1-8

L.u.F. 33.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. No. 7433:1.

Landskap: Småland

Upptecknat av: Jenny Danielsson

Härad: Finnevald

Adress: Jätsberg gård Jät

Socken: Jät

Berättat av: min syster

Uppteckningsår: 1941

Född år 1880 i Falssvik

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Lunds Universitets Folkminnesarkiv

L. U. F. 33

Lund

Ödesbestämmelse knuten till herrgårdar.

1. Jag har i min barndom hört berättas att Jätsbergs herrgård belägen här i Jäts socken, (Hänvisning till generalstabens karta) är sprädd till att brinna tre gånger. Den har brunnit två gånger som jag och vi alla här omkring har sett. Sagen före julafton nittonhundraåtta brann den första gången då den stora flygeln brann ner, och nästen nittonhundrafjugoåtta den trettonde oktober brann där andra gången, då brann alla sadelgårdarna ner och alla djuren utom hästarna

forts

Skriv endast på denna sida!

2

ACC. N:R. N 7433 : 2.

Landskap: Småland Upptecknat av: Jenny Jansehnou
 Härad: Trinnerwald Adress: Truttsgård gård
 Socken: gård Berättat av: mig själv
 Uppteckningsår: 1941. Född år 1880 i Krolfsvik

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

brann inne, så har en Tattankäring skallat uttalat sig därom, och gamle baron Rapp som ägde gården till 1921. Då han dog hade set i drömmen att gården brann tre gånger, så har hans dotter friherrinnan Lyén pådd Rapp talat om det för mig.

2 För i tiden så fanns det för alla herr- och större gårdar ett "vårdtrå", på något ställe finns det än i dag, det trådet hugges di inte gärna ner ty det väddar olycka över gården antingen genom brand eller tjerskaband. Det sades också för i tiden att den som högg ner ett "vårdtrå" blev obolligt sjuk och all tur försvarann från honom forts

Skriv endast på denna sida!

3

ACC. N:R.

M. 7433:3.

Landskap:

Småland

Upptecknat av:

Jenny Danielsson

Härad:

Timmeråld

Adress:

Tjulltsbergsgät

Socken:

Gät

Berättat av:

mig själv

Uppteckningsår:

1941

Född år

1880 i Tjulltsberg

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3 Här går en sägen om stensös, här i Gäts socken vid Loharör (se generalstabens karta) ligger tre stora stensös dom säger att kung Loke ligger begravd under ett av dem. En man benämnd Petter Magnus på Tegelbruket har talat om för mig att i slut av 1800-talet skulle där läggas en väg från Gätsbergs herrgård till Uvåsa station. (se generalstabskartan.) Så befälde baron Rappe sina dagsverkare att taga sten i de tre stensösen och de ködde en hel dag men påföljande natt blev alla som kört, och likaså baron Rappe förfärligt sjuka, när de sen köyade på sig så fick de köra varends sten farts.

Skriv endast på denna sida!

4

ACC. N:R. M 7433 : 4.Landskap: SmålandUpptecknat av: Jenny JanielssonHärad: TrimnevaldAdress: Knechtsgård gårdSocken: GåtBerättat av: Magnus på tegelverketUppteckningsår: 1941Född år obekant i Gåts sockenLUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

tit baka, och sen har ingen vågat röra di
stemsösen. Orsaken till att di ej får rubba
dersa stemsös är den att di tror att där ligger
några större bemärkta män begravda
under dem, och i tanku om stemsösens storlek
är den att som seden var i forna dagar, att
när någon passerade där fönhä så kastade
di dit en sten, så förmälar sägnen om detta.

4. Intet att berättas om.

5. Det samma.

6. På en plats emellan Gåtsberg gård och
Helgäkra kyrka är ett område som inte är
utpöddat. Sägner förmälar att jordälvnen
går fram där och det är spökt att om foto

Skriv endast på denna sida!

5

ACC. N:R. N:o 7433:5

Landskap: Småland Upptecknat av: Jenny Danielson
 Härad: Skinnvold Adress: Frutsagård gård
 Socken: gät Berättat av: Mig själv
 Uppteckningsår: 1941 Född år 1880 i Fralsvik

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

den bröter sig lös så skall den fördränka
 hela Fätsberg. Lamma öde om Lidhems
 herrgård i Växessångs socken, lita ner om
 Lidhems herrgård mot Lidhemsjön går garben
 ålven fram, den har sprungit upp en
 gång som di gamle mins, vattnet över-
 svämmande då hela Lidhem. Di säger att gam-
 la friherisinnan Saure fick då klappa till
 många fjäderbolstrar att dämna vattnet
 med. På har jag hört det av di gamla som
 bor här omkring. Som barn hörde jag också
 gamla tale om att Torne var spått att det
 skulle sjunka, en spåkvinna hade så sagt. Torne
 är en station som ligger i en vik vid forst

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. No. 7433:6Landskap: SmålandUpptecknat av: Jenny JonilmanHärad: FinnevaldAdress: Finnevalds gård JätSocken: JätBerättat av: Magnus JohanssonUppteckningsår: 1941Född år 1857 i Jäts sockenLUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

vid Skatetövsfjorden och intill Tornebro, en bro som förbinder Torne med Frankunge by. (Hänvisning till generalstabens karta).

På Jätsbergs herrgård här i Jäts socken bodde en häradshövding som hette Barman, det var före Baron Praepes tid, han dömdo en brattsling vid ett ting till att slita 50 svar spö vilket g' härde till lagen ty det var 48 svar, och det räknades som dödsstraff. På grund därav blev han avsatt och blev förbjuden att färdas storgatan fram i städerna med humudbonad på, och brattslingen som skulle slita spö svor ut och förbannelse över honom och sade att hans gård skulle brinna ner. Det skeddde ju ej i hans tid men i forts

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 7488 7.Landskap: SmålandUpptecknat av: Jenny JonielssonHärad: FrinnwaldAdress: Frutsagård JätSocken: JätBerättat av: Tre KarlssonUppteckningsår: 1941Född år obekant; obekantLUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

hans efterträdare. Lide ty den har brunnit 2 gånger
i min tid.

8. År behandlat.

9. Före den sista branden på Jätsberg talade fru
Karlsson befälningmannens fru om för mig att
på en bred stengårdsmur strax ner om herr-
gården visade sig många gånger ett konstigt
djur d' kallade det för draken d' såg det
många gånger om dagen ibland, det hade ett
stort huvud med lång ma. så gick det på stjer-
ten och höll sig alltid på stammaren, sen efter
branden har jag aldrig hört att d' sett det.

10. Vad som ger till komma i saker före en brand
det har jag ento hört men jag vill bara part

Skriv endast på denna sida!

8

ACC. N:R. 7433:8.

Landskap: Småland

Upptecknat av: Jenny Danielsson

Härad: Finnevald

Adress: Knutsagård Jät

Socken: Jät

Berättat av: Axel Andersson

Uppteckningsår: 1941

Född år 1878 i Jäts socken

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Tala om hur hunderna på Jätsberg för-
bådade branden. Di hade nemligen en hund-
gård där jakthundarna voro, så var det gårdwa-
ren och nattvaktshunden den nattvakten har
i sällskap på nätterna och vallhunden som
hör korna bort och hem för dagen. Alla di hun-
derna böjade på att skälla och tjuta i skymning-
en och höll på till vid 12-tiden på natten ty de
gick Axel Andersson där (han är granne till oss)
di hade haft ett sammanträde på gårdkontoret.
vid 1-tiden brann det sedan i alla ladugårdarna
på en gång. (Hunderna förbådade det)

Jät i April 1941. Jenny Danielsson

Skriv endast på denna sida!